

R E Z Ü M É K

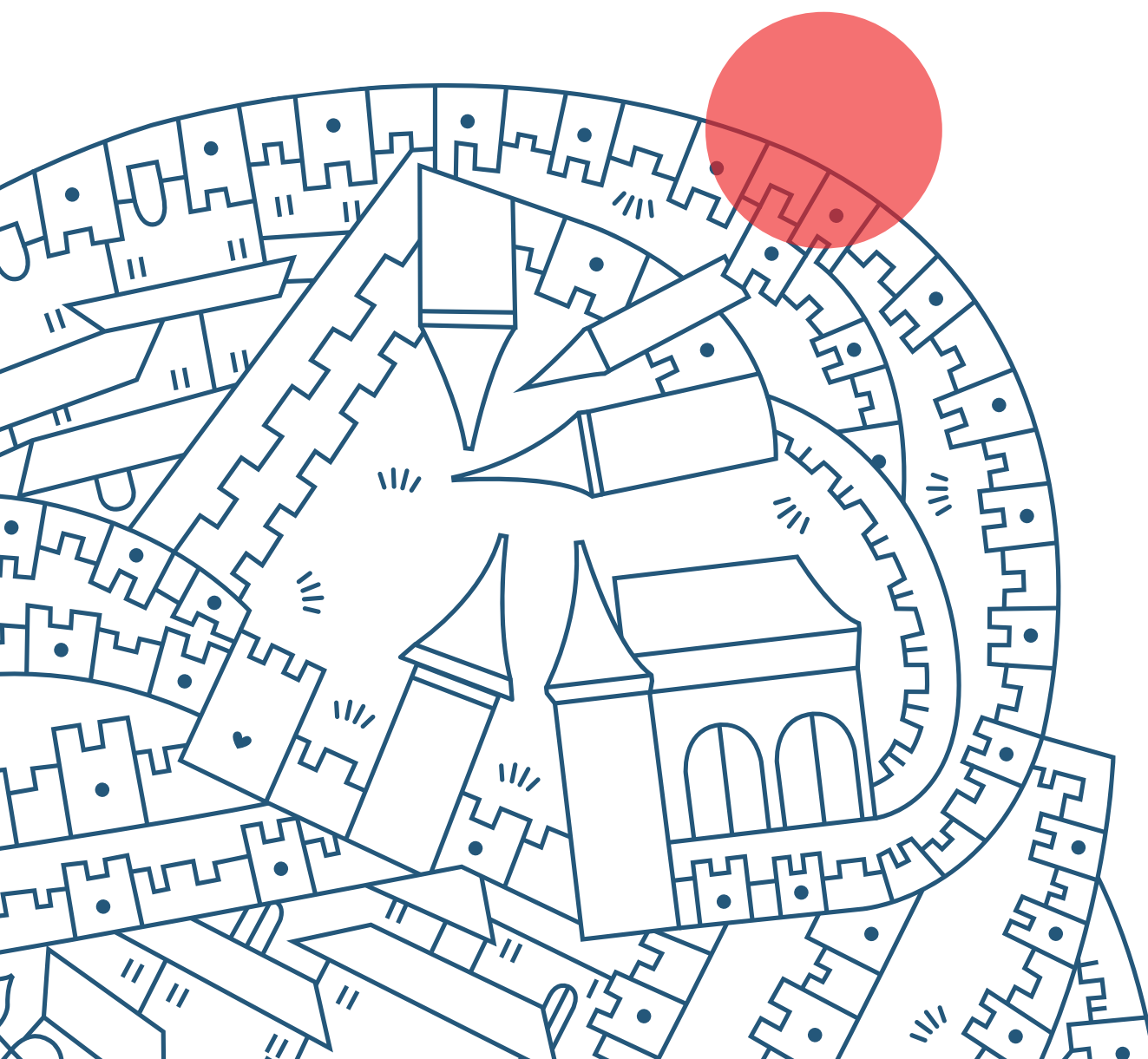
*Fiatal
Művészettörténészek
VI. Konferenciája*

Esztergom

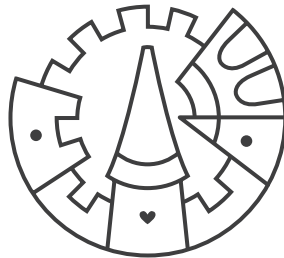
2017. október 27–29.

Nyomtatott változat: ISBN 978-963-88825-6-1

Webváltozat: ISBN 978-963-88825-7-8

Fiatal —————
Művészettörténészek
VI. Konferenciája

Térkép

- 1: Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma
Szent István tér 1. | www.mnmvarmuzeuma.hu | +36 33 415 986
- 2: Pázmány Péter Katolikus Egyetem - Vitéz János Kar
Batthyány Lajos u. 6. | www.btk.ppke.hu | +36 33 413 699
- 3: Magyar Nemzeti Múzeum Balassa Bálint Múzeuma
Mindszenty hercegprímás tere 5. | www.balassamuzeum.hu | +36 33 500 175
- 4: Keresztény Múzeum
Mindszenty hercegprímás tere 2. | keresztenymuzeum.hu | +36 33 413 880
- 5: Szent Adalbert Központ
Szent István tér 10. | www.szentadalbert.hu | +36 33 541 900
- 6: Vitéz János Kollégium
Kossuth Lajos u. 25. | kollegium@btk.ppke.hu | +36 70 978 7481
- 7: Autóbusz-állomás
Simor János utca 16.
- 8: Esztergomi Bazilika
Szent István tér 1. | www.bazilika-esztergom.hu | +36 33 402 354
- 9: Evangélikus Gyülekezeti Központ
Simor János u. 82. | +36 33 411 876
- 10: Református templom
Petőfi Sándor u. 36.
- 11: Padlízán Étterem
Pázmány Péter u. 21 | +36 33 311 212
- 12: Heim Sütöde Bt.
Bajcsy-Zsilinszky út 35. | www.heimsutode.hu/esztergom | +36 33 403 845

4

3

1

11

5

8

2

12

6

9

7

10

Molnár sor

Papnevél u.

Marta Alajos u.

Sobleski sétány

Berényi Zsigmond u.

Sörétkapu

Szent István tér

Várók u.

Basa u.

Béke tér

Duna

Nap u.

Uj u.

Vasvári Pál u.

Bánfi Lukács út

Bathányi Lajos u.

Pázmány Péter u.

Kis Duna sétány

Katona I. u.

Liszt Ferenc u.

Török Ignác u.

Lepcső u.

Artilla u.

Esze Tamás u.

Mária Valéria híd

Aquaszóger

Szent István Strandfürdő

Czuczor G. u.

Malom u.

Inny János u.

Táncsis Mihály u.

Lőrinc u.

Kölcsey F. u.

Kolping pálya

Helldöschler József út

Nagy Duna sétány

Gózhajó u.

Gesztenye fasor

Szent M. u.

Arany János u.

Béke híd

Bottányi János u.

Főapát u.

Berényi Sándor út

Sziszler út

Primás sziget

Ferences pálya

Kis Duna sétány

Deák Ferenc u.

Jókai Mór u.

Eszperantó u.

Mikszáth Kálmán u.

Sissay köz

Malonyai u.

Honvéd u.

Árok u.

IV. Béla király utca

Símor János u.

Magyar u.

Esztergomi orvosi ügyelet elérhetősége: 33/313-063

Vaszary Kolos Kórház sürgősségi osztálya: 33/542-300

Mentőállomás: 33/411-004

Program

Fiatal Művészettörténészek VI. Konferenciája
Esztergom, 2017. október 27–29.

2017. október 27, péntek

*Helyszín: A Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeumának
nagyterme | 2500 Esztergom, Szent István tér 1. |*

- 10:00–12:00** Regisztráció
- 10:30–11:00** Megnyitó
A konferenciát köszönti:
Dr. Szakács Béla Zsolt, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és
Társadalomtudományi Kar Művészettörténeti Tanszékének tanszékvezetője
- Szekcióvezető: Kovács Imre
- 11:00–11:20** Borz Zsófia: Magyar zeneszerző-ábrázolások ikonográfiája a 19. század
második felében
- 11:25–11:45** Megyesi Alexandra: Csete Ildikó textilművész és az 1960/70-es évek finn
iparművészete
- 11:50–12:10** Gulyás Dorottya: „Aztán vajon tanár vagyok-e még?” – Ferenczy Béni
tiszavirág-életű főiskolai pályafutásáról
- 12:15–12:35** Dsupin Luca: Festészet és műkereskedelem a 19. században – Avagy Munkácsy
Mihály művészete a Goupil-korszak tükrében
- 12:40–14:00** Ebédszünet

Szekcióvezető: Székely Miklós

- 14:00–14:20** Velle-Varga Orsolya: Töreky Ferenc alkalmazott grafikái
14:25–14:45 Suba Zoltán: Az első impressziók és törekvések – Molnár C. Pál néhány itáliai vázlatrajza és azok megvalósítása
14:50–15:10 Barazsuly Viktória Adrienn: „Hát ha olyan kíváncsi, legyen” – Földes Imre karikatúrái

15:15–15:25 Kávészünet

Szekcióvezető: Róka Enikő

- 15:25–15:45** Fintor Zsófia: A posztnagybányai iskola – A Gresham-kör fogalmi leírásának forráskritikai vizsgálata
15:50–16:10 Dudás Barbara: Hincz Gyula művészete – Egy életműkutatás nehézségei
16:15–16:35 Domány Adél: Z. Soós István falképfestészete – Z. Soós és a barokk szelleme

16:40–17:00 Kávészünet

- 17:00–17:30** „Ez vadászat, meg kell találni” – emlékezés Garas Klárára
A Nagy Idők Nagy Tanúja című rövidfilm közös megtekintése
(©Szépművészeti Múzeum, a filmet készítette: Rieger Johanna,
zene: Zagar: Séance)

18:00– Állófogadás

18:30– tól vezetések a Vármúzeum kiállításában

Október 28, szombat

Helyszín: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Iohanneum | 2500 Esztergom, Majer István út 1–3. |

210-es terem

Szekcióvezető: Sebestyén Ágnes Anna

Sidó Anna: A Brenner család
képzőművészeti percepciója
a századfordulón

Újvári Dorottya: „Sebtapasz” és kiállítás
– Veress Ferenc Kolozsvárról készített
fényképeinek mai felhasználása

Tóth Gödri Iringó:
Művészet és/ vagy propaganda
a Dolgozó nő címlapjain

10:45–11:05 Kávészünet

303-as terem

Szekcióvezető: Kelecsényi Kristóf Zoltán

Drienyovszki Zsófia: „Mi az, ami a világot
egyensúlyban tartja?” – Járitz Józsa
művészete eszmei hátterének tükrében

Füry Anna: Amikor a művészet és
a pszichiátria találkozik – Egy évem
a Budapest Art Brut Galériában

Kantár Kristóf: Európa-udvar – Egyéni
Európa-kép vagy vidámparki
látványosság?

210-es terem

Szekcióvezető: Szakács Béla Zsolt

Pallag Márta: „Strigonia capta 1595”
– Esztergom 1595-ös visszafoglalásának
történeti emlékérméi

Somogyvári Virág: Későközépkori
csontnyergék – Egy különleges műtárgy-
együttes a legújabb kutatások tükrében

Kónya Anna: Fájdalmas Krisztus-ábrázo-
lások erdélyi késő gótikus falképeken

Mezei Emese: A világi aggodalmaktól
a mennyei szemlélődésig – A későkö-
zépkori devóciós gyakorlat és tárgyai

12:45–14:30 Ebédszünet

303-as terem

Szekcióvezető: Vukoszávlyev Zorán

Magyaróvári Fanni Izabella: Visszatérő
motívumok Györgyi Dénes építésze-
tében a két világháború között

Sebestyén Ágnes Anna: Információ-
tartalom a Tér és Forma folyóiratban –
Bierbauer Virgil szerkesztői tevékeny-
sége nemzetközi kapcsolatrendszeré-
s külföldi utazásai tükrében

Baku Eszter: Modern kontra konzerva-
tív – Katolikus templomépítészet a két
világháború közötti Magyarországon a
sajtó tükrében

Karácsony Rita: „Egy építésznek akva-
rellistának is kell lennie” – Hajnos Miklós
(Nicolaus M. Hajnos) ’56-os építész

210-es terem

Szekcióvezető: Tóth Áron

Kinde Anna: A kolozsvári Szent Mihály plébániatemplom 1956-64 közötti felújítása

Fülöp Zsuzsánna: Kísérlet a marossszentimrei református templom megújítására a 20. század elején

Szőke Balázs: Középkori és korajúrkori építészeti fragmentumok digitális felmérése

16:10–16:30 Kávészünet

303-as terem

Szekcióvezető: Sisa József

N. Kis Tímea: Orosz czerkótól a tiszta architektúráig – Az egri főszékesegyház építéstörténete a tervvariációk tükrében

Pintér Bálint: Ybl Miklós és a szombathelyi Bagolyvár?

Baku Eszter–Szűts Beáta: Történeti gipszmásolatok egyetemi környezetben – Adalékok a BME Építésztechnológiai Kar Építészeti Gipszgyűjteményének felméréshez és az oktatásban betöltött szerepéhez

15:45–16:05 Németh Ádám: Félrelátott nagyság— A wiener-neudorfi Havas Boldogasszony-plébániatemplom recepciója a korabeli építészetben és a 20. századi művészettörténetben

210-es terem

Szekcióvezető: Sarkadi Nagy Emese
és Mezei Emese

Boér Ilka: Reneszánsz kályhacsempék
Kolozsváron – Válogatás a kolozsvári
unitárius püspöki ház kályhacsempe
anyagából

Sabo Katalin: Kutassy János
passiócímere – Az esztergomi érsek
reprezentációja a 16. században

Salamon-Csető Georgina: Átmenni
a tű fokán – Az Ars moriendi hatá-
sának vizuális lenyomata egy 1600
körüli flamand csendéleten

303-as terem

Szekcióvezető: Ritoók Pál

Kelecsényi Kristóf Zoltán: Bauhütte
a pesti Dunaparton? – Az Országház
és más 19. századi középítkezések
helyszíni építési irodái

Molnár Gyöngy: Mátyásföld –
Egy külvárosi villatelep első évtizedei

Baldavári Eszter: A hazai századfordulós
építészet és díszítőművészet kapcso-
latai az angol és skót művészettel

17:45–18:00 Kávészünet

210-es terem

Szekcióvezető: Rozsnyai József és Baldavári Eszter

- 18:00–18:20** Juhász Gabriella: Mulatóból színház – A budapesti Somossy Orfeum története
18:25–18:45 Enyedi Anna Regina: „Most már áll a Múzsza-hajlék!” – A nagykárolyi Városi Színház építéstörténete
18:50–19:10 Szathmári Edina: Marthy Pál marosvásárhelyi lakóháza
- 19:15–19:30** Zárszó
19:30– Vacsora

Október 29. vasárnap

- 10:00–12:30** Látogatás a Keresztény Múzeumban és a MNM Balassa Bálint Múzeumában
12:30–14:00 Ebéd
14:00– Városnézés

A Nagyboldogasszony és Szent Adalbert Főszékesegyházban 8:30-kor, 10:30-kor és 18:00-kor kezdődik szentmise. Az evangélikus templomban 11 órakor, míg a református templomban 10 órakor kezdődik az istentisztelet.

Rezümék

Baku Eszter

Modern kontra konzervatív – Katolikus templomépítéset a két világháború közötti Magyarországon a sajtó tükrében

Az elmúlt évtizedekben egyre intenzívebb érdeklődés mutatkozik Magyarországon a két világháború közötti építészet kutatására, a modern épületek megismerésére, a modern építészet kialakulásához vezető út részletes feltárására. A korszak vallási megújulása a progresszió igényét hozta magával, ami a hagyományok megőrzése mellett az egyes felekezeteknél eltérő elvi és gyakorlati háttérrel jelentkezett.

A Római Katolikus Egyházban a két világháború között pápai, püspöki rendelkezések, egyházmegyei zsinati határozatok voltak irányadók Magyarországon, amelyek a XI. Pius pápa egyházművészeti megújítását célul kitűző programjához kapcsolódtak. Ezek alapvetően az egyház hivatalos álláspontját és kényes egyensúlypolitikáját voltak hivatottak kifejezni, ami a hagyományok feltétlen tisztelete és a progresszív tendenciák adaptálása között feszült. E kérdéskört a korabeli egyházi és építészeti sajtóban megjelent írások tovább árnyalják. A rendelkezések, zsinati határozatok és az egyházi sajtó forrásértékű áttekintése jelentősen hozzájárulhat a két világháború közötti templomépítészeti tendencia-változások feltárásához.

A kutató a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének tudományos segédmunkatársa.

Elérhetősége: bakueszter@gmail.com

Baku Eszter – Szűts Beáta

Történeti gipszmásolatok egyetemi környezetben – Adalékok a BME Építészmérnöki Kar Építészeti Gipszgyűjteményének felméréséhez és az oktatásban betöltött szerepéhez

A magyarországi gipszgyűjtemények története főbb jellemzőit tekintve megegyezik az európaiakéval, azonban jellegzetes vonása például a rehabilitáció megkésettisége. A magyar tudományos szcéna 2016 februárjában megrendezett konferenciával összegezte a szórvány jellegű kutatások eredményeit és platformot teremtett egy jövőbe mutató tudományos diskurzusnak is. Ezzel párhuzamosan a BME Építészmérnöki Karán az Építészettörténeti és Műemléki Tanszék 2013-ban kezdte el kutatni az építészeti rajz szerepét és annak sajátos oktatási vonatkozásait, melyhez szorosan kapcsolódhat a Rajzi és Formaismereti Tanszék gipsz szobormásolati gyűjteményének feldolgozása. A BME Építészmérnöki Karán található történeti gipszgyűjtemény nagy része a 19. század végén és a 20. század első felében készült. A gyűjtemény legkiemelkedőbb darabjai német, angol, olasz és francia öntőműhelyekből származnak, míg jelentős számú tárgy magyar öntőműhelyekben s az egyetemen működő egykori öntödében készült. Egyetemi gyűjteményként nemcsak kulturális tekintetben képez értéket, hanem az építészet oktatási eszközeként is kiemelkedőnek, darabszámát tekintve az országban egyedülállónak mondható. Jelen kutatás hiánypótló jelentőségű, hiszen a több száz darabból álló, egykoron az építészképzésben használt gipszek tudományos igényű felmérésére mint alapkutatásra fókuszál.

Baku Eszter a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének tudományos segédmunkatársa.

Szűts Beáta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar, Rajzi és Formaismereti Tanszékének ügyvivő szakértője.

*Elérhetősége: bakueszter@gmail.com
moradigelso@gmail.com*

Baldavári Eszter

A hazai századfordulós építészet és díszítőművészet kapcsolatai az angol és skót művészettel

A brit-magyar kapcsolatok kibontakozása a 19. században a nemzeti szellemű modern stílus megerősödését hozta magával. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után a virágzó brit városokat, Londont és Glasgow-t megjárt magyar politikusok külföldi kapcsolatai és tapasztalatai révén kaphattak képet művészeink a szigetország szellemiségéről. Hazánkra nemcsak közvetlenül a brit építészet, de a művészeti oktatás is nagy hatással volt, mégpedig az angol állami iskolákban meghonosított művészeti szakképzés, valamint számos műintézet, múzeum, kiállítás és műkereskedés révén. A magyar művészeti folyóiratok folyamatosan közvetítették az angol művészetet. A *Magyar Iparművészet* például 1900-tól 1912-ig folyamatosan nyomon követte az angol kiállításokat, William Morris és John Ruskin elméleti munkásságát, Walter Crane és Aubrey Beardsley grafikusok és a skót építész-grafikus-bútortervező Charles Rennie Mackintosh alkotásait. Ugyanakkor az angol ház funkcionalista kialakításával foglalkozó cikkeket is közöltek. Ekkor alakult a kert is önálló művészeti témává, amelynek természetesen az angol kertek és kertvárosok adták az alapját. Szintén ebben az időben fogalmazódott meg a helyi táj adottságaira építő vernakuláris építészet nyomán az az organikus gondolkodásmód, amely később a modern építészeti munkásságát meghatározta.

A kutató a Magyar Építészeti Múzeum művészettörténész munkatársa.

Elérhetősége: eszter.baldavari@gmail.com

Barazsuly Viktória Adrienn

„Hát ha olyan kíváncsi, legyen” – Földes Imre karikatúrái

A karikatúrák megjelenése és térhódítása a nyomtatott grafikának, illetve a sajtó elterjedésének köszönhető. Hűen és közvetlenül, a vicc által fejezik ki egy korszak problémáit, igényeit, ízlését és világfelfogását. Földes Imre a 20. század első felének meghatározó grafikusja. Falragaszai, különösképpen filmplakátjai országszerte ismertek voltak az 1910-es években. Életéről, korai munkásságáról eddig nagyon kevés adat volt ismert. Előadásomban a művész újonnan előkerült karikatúráit mutatom be, elhelyezve őket az életműben. Kutatásaim alapján elmondható, hogy karikatúrái jelentős helyet foglalnak el Földes grafikai pályafutásában, s meghatározó szerepet játszottak stílusának kialakulásában is.

A kutató a Korzo Egyesület munkatársa és az egri Eszterházy Károly Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandája.

Elérhetőség: barazsuly.viktoria@gmail.com

Boér Ilka

Reneszánsz kályhacsempék Kolozsváron – Válogatás a kolozsvári unitárius püspöki ház kályhacsempe anyagából

Az elmúlt években átfogó kutatási (építészettörténeti, régészeti) munkálatokra került sor a kolozsvári unitárius püspöki házban (1989. december 21. sugárút 14.). A feltárások során többek között a boltozatok betöltéséből jelentős mennyiségű kályhacsempe töredék került elő, időbeli megoszlásuk tekintetében a középkortól a legújabb korig. A teljes anyag talán legösszefüggőbb részeként a reneszánsz anyagra lehetne tekinteni, melyen belül három fő típus különíthető el, egyaránt felsorakoztatva figurális és növényi ornamensek dekoratív tárházát. Az előadás célja ezeknek a daraboknak a bemutatása, elemzése és kontextusba helyezése Kolozsvár, Erdély, Magyarország kályhacsempe anyagának viszonylatában, európai kitekintésekkel. A lehetőségek függvényében az értelmezés kereteit elősegítették különböző irodalmi források is. Ugyanakkor a különböző analógiák térképre helyezése révén következtetések vonhatóak le a darabok előállításának helyszínéről és viszonylagos készítési idejéről.

A kutató a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen végzett művészettörténész.

Elérhetősége: boerilka@gmail.com

Borz Zsófia

Magyar zeneszerző-ábrázolások ikonográfiája a 19. század második felében

Az előadás a 19. század második felében készült magyar zeneszerzők ábrázolásainak ikonográfiáját vizsgálja. A képzőművészet és a zenei élet egymásra hatásának köszönhetően művészeink olyan művek sorát alkották, amelyek úgy a képzőművészet, mint a zenetörténet szempontjából fontosak. A 19. század közepétől kezdődött az a fajta művészkultusz, amelynek köszönhetően egyre több magyar zeneszerzőt örökítettek meg festők, szobrászok és grafikusok, többek között Liszt Ferencet, Erkel Ferencet, Egressy Bénit, Mosonyi Mihályt és Székely Imrét. Az előadás a nem hagyományos portréábrázolásokat kívánja bemutatni, azokat a műveket, amelyek valamilyen módon utalnak az ábrázolt tevékenységére is. Ezek az alkotásokon a zeneszerző nem önmagában, hanem hangszerrel, kottával, vagy épp allegorikus jelenet szereplőjeként jelenik meg.

A kutató az MTA BTK Zenetudományi Intézet Zenetörténeti Múzeumának művészettörténész munkatársa.

Elérhetősége: borz.zsofi@gmail.com

Domány Adél

Z. Soós István falképfestészete – Z. Soós és a barokk szelleme

A teljes huszadik századot megélt Z. Soós István sokféle szerepet töltött be Kaposvár kulturális életében. Ismert a megyei múzeum restaurátoraként, a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság megalapítójaként, valamint önálló festőművészként, de tizenhét falképet számláló munkásságáról eddig nem született semmilyen önálló összegzés. Ezt a hiányt szakdolgozattal igyekeztem pótolni. Munkái közt vannak szép számmal önálló alkotások, melyeknek egy része mára megsemmisült. Restaurált több jelentős falképet is, mint amilyen a toponári Dorffmaister együttes, a szennai református templom kazettái, vagy a székesfehérvári Aba-Novák falkép a mauzóleumban. Kivitelezésük módja ma már vitatható, hiszen a huszadik század első felében a mai, korszerű restaurálási módszerektől és elvektől eltérő gyakorlatot folytattak. Legjelentősebb önálló falkép együttese a sárvári Szent László templomban található. Kifestésével kapcsolatban a Nádasdy Múzeum számos dokumentumot tartalmaz. A Z. Soós falképeihez kapcsolódó legtöbb modello és karton azonban szülővárosában, Nagykanizsán, a Thúry György Múzeumban található. A szakdolgozathoz kapcsolódó kutatás során ezek a vázlatok szolgálták a legfontosabb forrásokként. Akadtak több szempontból rejtélyes modellók is, valamint eddig ismeretlen megbízások. Bár Z. Soós nem volt a római Collegium Hungaricum tanulója, ő is tett itáliai utazásokat és több közös pont fedezhető fel falképeiben a magyar római iskolások muráliáival. A bemutatandó falkép munkák fényében kiviláglik, hogy bár Z. Soós grafikáival, olajképeivel sokan foglalkoztak már, falképfestészete méltatlanul feledésbe merült idáig.

A kutató a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végzett művészettörténész.

Elérhetősége: domany88@gmail.com

Drienyovszki Zsófia

„Mi az, ami a világot egyensúlyban tartja?” – Járítz Józsa művészete eszmei háttérének tükrében

Járítz Józsa a 20. századi magyar modernizmus egyik igen különleges, sokoldalú alkotója volt. Hatalmas, kvalitásos életművét mindennek ellenére eddig nem sokan vizsgálták, munkásságáról főként kisebb terjedelmű cikkekben, katalógus bevezetőkből olvashattunk. Ha mélyebben elmerülünk az alkotónő életének tanulmányozásában, világossá válik, hogy Járítz Józsa nem csak képzőművészettel foglalkozott: profin táncolt és mindemellett az írással is kísérletezett. Megvizsgálva Járítz e három művészeti ágban való tevékenységét, nagyon szépen kirajzolódik, hogy a tánc, az írás és a képzőművészet szoros kölcsönhatásban állnak egymással és sajátos filozófián alapulnak. Az alkotó *Mi az, ami a világot egyensúlyban tartja?* című kiadatlan írása alapján nagyon sokat megtudhatunk Járítz igen kevert, többféle hatást magán hordozó eszmei háttérééről, melynek következtében mind mozdulatművészeti tevékenységét, mind képzőművészeti alkotásait mélyebben tudjuk értelmezni.

A kutató a Pázmány Péter Katolikus Egyetem MA szakos művészettörténész hallgatója.

Elérhetősége: zsofia.drienyovszki@gmail.com

Dsupin Luca

Festészet és műkereskedelem a 19. században – Avagy Munkácsy Mihály művészete a Goupil-korszak tükrében

2015-ben a magyar képzőművészet egyik legikonikusabb festő alakjának életművével kezdtem el foglalkozni. A téma azóta is foglalkoztat: a kutatást Párizsban kezdtem el, majd itthonról folytattam. Munkácsy Mihály talán legtöbbet emlegetett korszaka került fókuszomba, melynek origóját a Siralomház nemzetközi sikere, fordulópontját a Charles Sedelmeyerrel kötött szerződés jelenti. Munkácsy a francia fővárosban való tartózkodásának első szűk évtizedében készült alkotásain megfigyelhető változásokat szeretném új, vagy legalábbis más szemszögből megvilágítani, hiszen ezt a korszakot sokszor témáinak elmagyartalanodásával, a francia közeg hatásaival, olykor az impresszionistáktól való „elmaradásával”, vagy a juste milieu festőkhöz való rokonításával magyarázták.

A művészettörténész felülvizsgál, dokumentál, rendszerez és nem utolsó sorban: megért és magyarázatot nyújt. Munkácsy gondolkodásmódjával a lehető legközelebről igyekeztem megismerkedni, amikor kiderült számomra, hogy a 19. századi műkereskedelem egyik legmeghatározóbb alakjával való több éves szakmai kapcsolatát a magyar művészettörténetírás alig említi. A sejtésben, hogy a Goupil által vezetett kiadóvállalat és műkereskedés ismerete kiegészítheti Munkácsy 1870-es éveket felölelő korszakának véleményezését, ha úgy tetszik megítélését – úgy vélem, igazam volt. Előadásomban ezt a réginek tűnő, kérdéseket látszólag nem hordozó, ám valójában izgalmas témát szeretném körüljárni kutatásom jelenlegi helyzetének bemutatásával.

A kutató a Pázmány Péter Katolikus Egyetem MA szakos művészettörténész hallgatója.

Elérhetőség: dsupinlucaa@gmail.com

Dudás Barbara

Hincz Gyula művészete – Egy életműkutatás nehézségei

Hincz Gyula (1904–1986) a 20. századi magyar művészet egyik legsokoldalúbb és legtermékenyebb alkotója – festő, grafikus, illusztrátor, szobrász, tanár – volt, életművét azonban eddig csupán szórványosan dolgozta fel a hazai művészettörténet-írás. A szocialista rendszer (el)ismert művésze volt, hagyatékának jelentős része a 80-as évek folyamán, több lépésben került Vácra. Az azóta eltelt évtizedek során az anyag több váci kiállításon is bemutatásra került, előbb a Vak Bottyán (ma Tragor Ignác) Múzeum, később a Váci Értéktár Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, majd a Pannónia Ház Közérdekű Muzeális Kiállítóhely rendezésében. Az életműkutatás alapját ez a váci anyag képezi, ám számos állami és magángyűjteményben, közintézményben, valamint az elmúlt években aukciókon is fellelhetők Hincz művei. Előadásom célja esettanulmányként bemutatni az életművet, rávilágítva azokra a gyakran alapvetően kultúrpolitikai jellegű tényezőkre, melyek Hincz életében és az azóta eltelt évtizedek során meghatározták a művész (szakmai) megítélését.

A kutató a Tragor Ignác Múzeum (Vác) művészettörténész-muzeológusa.

Elérhetősége: dudas.barbara@muzeumvac.hu

Enyedi Anna Regina

„Most már áll a Múzsá-hajlék!” – A nagykárolyi Városi Színház építéstörténete

Nagykároly urbanizációja mérföldkövét érte el, amikor 1907-ben, annyi késlekedés és tétovázás után végre felépíttette állandó színházát. A város egyik legrégebb és kétségtelenül legrepresentatívabb utcáján – ahol a Vármegyeháza, a Piarista Gimnázium, a Magyar Király vendéglő, a városi Gőz- és Kádfürdő, a Posta- és Távirdahivatal ekkor már jó ideje működött – méltó helyen épült fel Kopeczek György tervei alapján a szecessziós Városi Színház. Az Alföld szélén elterülő kisvárost megyeközponti rangja ellenére szemmel láthatóan visszahúzta vidéki jellege, mely elsősorban polgárai mentalitásában mutatkozott meg. A város haladó szellemiségű polgármestere, Debreczeni István kortársaihoz hasonlóan, minden nehézség ellenére töretlenül munkálkodott a város modernizálásán: az ő hatékony közbenjárásával épülhetett meg a város azóta is működő egyetlen színháza.

Kutatásunk során a szecessziós jellegű nagykárolyi színház létrejöttének körülményeit és megépülésének történetét vizsgáltuk.

A kutató a Nagykárolyi Kulturális Igazgatóság kulturális örökségturisztikai projektfelelőse.

Elérhetősége: annaregina.enyedi@gmail.com

Fintor Zsófia

A posztnagybányai iskola – A Gresham-kör fogalmi leírásának forráskritikai vizsgálata

A két világháború közötti magyar művészet fontos részét képezte a Gresham-kör működése. A társaságot a mai napig vitákra indító fogalomkészlettel írjuk le: a posztnagybányaiság, a neo-naturalizmus, illetve a Gresham-kör kontextusában emlegetett impresszionizmus és posztimpresszionizmus kifejezéseket legtöbb esetben az utókor kötötte össze a körrel, a kortársak csupán a fogalmakban szereplő stiláris eredőket emlegették. Ezt a problematikát az előadás további vizsgálatra alkalmasnak tekinti. Az asztaltársaság korabeli megítélése is vitákat szült, és ezeket a véleményeket csak tovább osztotta a volt Gresham-tagok második világháború utáni művészetpolitikai szerepvállalása. Az előadás nem tervez értékítéletet hozni az 1945 utáni művészi funkciókról, azonban fontos aspektusnak tekinti azt a tényt, hogy az akkor már csak „volt” Gresham-tagok fontos alakító tényezői voltak a '60-as évek művészeti életének. Főiskolai tanárokként és szellemi hangadókként nem csak a kor hivatalos művészetét erősítették, de egy olyan nemzedék is felnőtt kezeik alatt, akik aztán a második nyilvánosság fontos szereplői lettek, de mestereik hatását magukon viselték. A korábban említett fogalmi áttekintés ebben a kontextusban is releváns lehet, hiszen olyan korba lépett a művészet ebben az időben, amelynek dilemmái – a diktatúra terhét is magán cipelve – hasonlatosak voltak a Gresham működésének idejéhez, amikor is a természetelvűség újabb értelmezést nyert és ideológiai töprengések elé állította a művészeket és gondolkodókat egyaránt. Az előadás ennek a természetelvűségnek az áttekintését veszi feladatául a fogalmi vizsgálódások által – rövid kitekintéssel az 1945 utáni időszakra.

A kutató a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem végzett művészettörténésze.

Elérhetősége: fintorzsofi@gmail.com

Fülöp Zsuzsánna

Kísérlet a marossszentimrei református templom megújítására a 20. század elején

A 19. század második felének sajtóközleményei hívták fel a figyelmet a marossszentimrei templomra. Ezekben az írásokban a falu határában 1442-ben Hunyadi János vesztes törökellenes csatáját győztes kimenetelűnek állították be. Ezzel a tévedéssel a korszak művészettörténeti számára megfelelő érv keletkezett a marossszentimrei Hunyadi-építkezés alátámasztására. Részben ezen hagyománynak köszönhetően merült fel 1902-ben az épület műemléki felújítása. A MOB Möller Istvánt bízta meg a tervek és a költségvetés elkészítésével, de a megfelelő építésvezetőség hiányában az előkészületeket a gyulafehérvári székesegyház restaurálásáig halasztották. 1907-ben elkezdődött ugyan a székesegyház felújítása, de a Református Egyházkerület Igazgatótanácsának sokadik unszolására is csak 1911-ben indultak meg a marossszentimrei munkálatok, amelyek három éves szünet után 1914-ben fejeződtek be. Időközben több pénzbeli felajánlás is érkezett a templom berendezésének megújítására. A berendezés terveit szintén Möller István készítette el, de ezek néhány szerencsétlen esemény miatt sosem valósulhattak meg.

A kutató a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Kar doktorandája.

Elérhetősége: fulop.zsuzsak@gmail.com

Füry Anna

Amikor a művészet és a pszichiátria találkozik – Egy évem a Budapest Art Brut Galériában

Az elmúlt évben a Budapest Art Brut Galéria művészeti vezetője voltam, ahol outsider, art brut művészek és művészetterápiás műhelyek számára biztosítottunk bemutatkozási lehetőséget. A Galéria küldetésének tekinti a pszichiátriai ellátásban részesülők elleni előítéletek csökkentését azáltal, hogy nagy nyilvánosság előtt mutatja be a mentális betegségekkel élők által készített művészeti alkotásokat.

A témám kiválasztása során szempontjaim között szerepelt a művészettörténet egy olyan szegmensét kiemelni, melyről úgy vélem, keveset hallunk. Így esett a választásom az art brut művészetre, mellyel az elmúlt egy év során nemcsak kutatóként foglalkoztam, hanem művészeikkel személyesen is találkoztam, alkotási folyamataiknak részese voltam.

Az előadásomban szeretném bemutatni az art brut művészetet és ennek hazai helyzetét, a Budapest Art Brut Galéria Gyűjteményét, néhány már művész identitással rendelkező art brut alkotót, illetve a jelenleg Szegeden még megtekinthető *PsychArt – Művészet és pszichiátria* című kiállítást, melynek tematikája jól tükrözi ennek az irányzatnak a lényegét.

A kutató a Magyar Kastélyprogram Kft. művészettörténész munkatársa.

Elérhetősége: furyanna89@gmail.com

Gulyás Dorottya

„Aztán vajon tanár vagyok-e még?” – Ferenczy Béni tiszavirág-életű főiskolai pályafutásáról

A második világháború éveitől alakult ki Budapesten az az értelmiségiekből álló baráti kör, amelynek tagjai meghatározó pozíciókat szereztek az 1945-től újrászerveződő kulturális életben. Közülük kerültek ki többek között a Képzőművészeti Főiskola tantestületének tagjai is. Az újult erővel munkához látó művészek reményteljes illúzióval tekintettek az elkövetkező időszak elé, hiszen a Lyka–Réti-féle vezetést továbbfejlesztő reform alapvetően az intézmény egyetemi szintű autonómiáján és a tanulmányi szabadságon alapult. Ekkor kapott katedrát Ferenczy Béni is, kire az eljövendő szobrász-nemzedék tagjai előszeretettel hivatkoztak mesterükként, holott legtöbbjüknek csupán művei és írásai által nyújtott útmutatást, tanári karrierjét ugyanis méltatlanul korán derékba törte a sztálinista diktatúra oktatásba való begyűrűződése. Habár neve 1948-ban még az első Kossuth-díjjal kitüntetett művészek között szerepelt, nem sokkal később felmentették állásából. Ekkor került ugyanis bevezetésre a Képzőművészeti Főiskolán a szovjet mintára kidolgozott tantervi reform, melynek lényege a múlt századi akadémiai oktatási módszerek visszaállításán, a sztálinista propaganda kiszolgálásán és a munkásrétegből érkezők pozitív diszkriminációján alapult. Ferenczy Béni már állami megbízásra készített deheroizáló, szocialista elveknek ellentmondó Petőfi szobrával is kivívta a keményvonalas vezetőréteg nemtetszését, a reformokkal és a szocialista-realista elvárásokkal szemben tanúsított lázadó hozzáállása pedig végképp nemkívánatossá tette személyét. Előadásomban Ferenczy rövid tanári pályafutásának történetét szeretném körüljárni. Milyen korrigálási gyakorlat jellemezte oktatómódszerét? Utazásai során hogyan tartotta a kapcsolatot tanítványaival, milyen instrukciókkal látta el őket, levelezési gyakorlata hogyan befolyásolta műelméleti íróként végzett munkásságát? És nem utolsósorban: milyen kötelék fűzte Esztergomhoz, ahol 1947-ben a főiskola támogatásával nyári művésztelepet szervezett növendékei számára?

A kutató a Magyar Nemzeti Galéria Szobor Osztályának muzeológusa, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandája.

Elérhetősége: dorottya.gulyas@szepmuveszeti.hu

Fuhász Gabriella

Mulatóból színház – A budapesti Somossy Orfeum története

A Somossy Orfeum építéstörténete, amit ma Budapesti Operettszínház néven ismerünk, izgalmas részleteket és építészeti megoldásokat rejt. Somossy Károly 1890-ben, a Nagymező és a Mozsár utca sarkán álló két telek felvásárlásával és egyesítésével tette lehetővé felépítését. A tervek elkészítésével a bécsi építészirodát, a Fellner és Helmer céget bízta meg. Az építészpárosnak különleges adottságok szerint kellett kialakítani a leendő épület homlokzati és alaprajzait. Mivel a terület több funkciót foglalt magába, így a néző- és közönségszolgálati tereket hosszú folyosón lehetett megközelíteni, ahol üzlethelyiségek kaptak helyet, valamint az épület kávéházként és bérházként is üzemelt. A későbbi bővítés reményében emellett a homlokzat nem kapott szimmetrikus kialakítást. Az előadás a rendelkezésre álló források alapján vizsgálja az épület eredeti kialakítását és funkcióit, valamint röviden bemutatja történetét, az első és második világháborút követően pedig nevének, funkciójának, homlokzatának és belső tereinek változását rekonstruálja, egészen a napjaink modern igényeihez igazodó állapotig.

A kutató a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandája.

Elérhetősége: gabhe90@gmail.com

Kantár Kristóf

Európa-udvar – Egyéni Európa-kép vagy vidámparki látványosság?

Az Európa-udvar egyedülálló építészeti komplexum a szlovákiai Komárom belvárosában. Egy belső udvar rehabilitációjának eredménye a millenniumi év környékéről. Kövezett terével, 37 épületével, mélygarázsával és alagsori bevásárlóközpontjával, valamint köztéri alkotásaival a városrendezés nem hétköznapi megvalósulási formája. Különlegességéhez hozzájárul az épülethomlokzatok kivitelezése. Az épületek egy-egy európai országot képviselnek, az alkotó a rájuk jellemző építészeti stílust saját elképzelései szerint fogalmazta át. Az így létrejött színes, szinte mesebeli tér a város egyik fő turisztikai látványossága lett. Az udvar, amely kezdetben az Európai Unióhoz való csatlakozás szándékának materializálódása volt, mára inkább egy folyamatosan bővülő magyar történelmi szoborpark és egy újabb városrendezési feladat lett. Előadásomban az udvar bemutatását követően kitérek a fogadtatására, érintem az urbanisztika és a művészi víziók találkozásának kérdését, majd az európai összetartozás megnyilvánulásának lehetőségeit vizsgálom hasonlóan érdekes köztéri példákon keresztül.

A kutató a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem mesterképzéses hallgatója.

Elérhetősége: kristof.hu@gmail.com

Karácsony Rita

„Egy építésznek akvarellistának is kell lennie” – Hajnos Miklós (Nicolaus M. Hajnos) ’56-os építész

Az előadásban a 2016 júniusa és 2017 júniusa között MMA-MMKI ösztöndíj keretében megvalósult 1956-ban külföldre ment magyar építészek életútja és munkássága c. kutatás egy részletének kiemelésére kerül sor. A kutatás történeti dokumentumok feltárásán, ma már kordokumentum értékű riportok elemzésén és újraértékelésén túl közvetlen találkozásoknak köszönhető adatközléseken és személyes interjúkon alapszik. Több mint 150 építészről tudjuk, hogy a forradalmat követően külföldre kényszerültek, más országban folytatták tanulmányaikat vagy kezdték előlről pályájukat. A Svájcba menekült építészek közül Hajnos Miklós a félbemaradt Műegyetemi képzést a zürichi ETH építészkarán fejezte be. Tervezőként leginkább az összetett építészeti problémák foglalkoztatták, mint amilyen egy kórházépület, vagy egy főiskolai kampusz megtervezése. Az előadás kitér az építész legjelentősebb alkotásaira hatással lévő filozófiára: a strukturalizmus elveire, a kiszolgált-kiszolgáló terek formai elkülönítésének szándékára, a nemzetközileg ismert építészeti irányzat személyes olvasatára. Felvillantja az ún. „Schreckprojektet” mint szokatlan tervezői feladatot és szót ejt a Limmat partjára 1979-ben készített pályamunkáról, melyben fellelhető a magyarországi épített környezet emlékképe.

A kutató a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építésmérnöki Kar, Középülettervezési Tanszékének ügyvivő szakértője.

Elérhetősége: karacsonyr@gmail.com

Kelecsényi Kristóf Zoltán

Bauhütte a pesti Dunaparton? – Az Országház és más 19. századi középítkezések helyszíni építési irodái

A 19. század legnagyobb hazai középítkezésein az építészeti tervezés döntő része a mai szokásoktól eltérően, sokkal közelebb, helyszíni építési irodákban zajlott. Az építészek nem távoli bérleményekből próbálták meg a meglehetősen összetett folyamatokat irányítani és a kivitelezés apró részleteit felügyelni, hanem szoros közelségben, az építkezések tőszomszédságából végezték a művezetést, ezekből a változó igényességgel felépített, bódéktól a villák igényességéig változó építményekben, melyek nem egyszer többnek bizonyultak projektalapú munkaközösségeknél.

Ilyen helyszíni építési iroda állt a Báthory utca tengelyében a Duna partjához közel 1884 és 1900 között, hogy Steindl Imre és építész munkatársai az Országház terveit ott véglegesítsék és rajzolják meg részletesen. Az építési iroda mintegy másfél évtizedes fennállásáról a törvényhozás épületének páratlanul gazdagon, több mint 100.000 oldalon fennmaradt építési iratanyaga és majdnem 2.300 különböző tervlapja ad gazdag képet, mely – a kortárs példák vizsgálatával kiegészülve – érdekes adalékokkal szolgál a 19. század második felének magyar építészetére nézve.

A kutató a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építésmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének doktorandusza.

Elérhetősége: kristof.kelecsenyi@gmail.com

Kinde Anna

A kolozsvári Szent Mihály plébániatemplom 1956-64 közötti felújítása

A kolozsvári Szent Mihály plébániatemplom történetének fontos állomása az 1956-64 között, Bágyuj Lajos építész vezetésével két ütemben folyt helyreállítás, mely korábban nem képezte önálló kutatás témáját. A kutatás során felállításra került egy körülbelüli kronológia, különösen az 1955-ös előkészítő fázis eseményeit tekintve, valamint valamelyest tisztázódott a helyreállításban részt vevők személye és feladatköre. A felújításhoz kapcsolódó legfontosabb kérdés, hogy mik a megvalósult helyreállítás mögötti műemlékvédelmi elvek, és ezek hogyan viszonyulnak a kortárs román, magyar és nemzetközi elméletekhez? A helyreállítás az athéni kartában megfogalmazottaktól eltávolodva, inkább a velencei kartában megfogalmazottakhoz közeledik elvi szinten, az örökségvédelemmel kapcsolatos gondolkodásmód alakulásában fontos állomást képezve. Az előadás a források és a szakirodalom vizsgálatával, értelmezésével és kritikai elemzésével vállalkozik a fenti kérdések megválaszolására.

Az előadáshoz kapcsolódó kutatást a CentrArt Ösztöndíj tette lehetővé.

A kutató a Közép-európai Egyetem Középkortudományi Tanszékének mesterképzéses hallgatója.

Elérhetősége: kindeanna@gmail.com

Kónya Anna

Fájdalmas Krisztus-ábrázolások erdélyi késő gótikus falképeken

A szenvedő Krisztusnak a Passió-narratívából kiemelt ábrázolása – ikonográfiai változatait és jelentésrétegeit tekintve – a késő középkori vallásos művészet egyik legsokrétűbb képtípusa. A sebeit mutató Vir Dolorum, esetenként a Passió egyes mozzanatait felidéző armákkal körülvéve, számos erdélyi késő gótikus falképen (1440–1530 körül) is feltűnik, olyan – szintén Krisztus szenvedését és áldozatát a középpontba állító – ábrázolási típusok mellett, mint a Fájdalmas Szentháromság vagy a Szomorkodó Krisztus. Az előadás az egyes ábrázolások (Kolozsvár, Nagyszében, Marosszentimre, Medgyes) értelmezési lehetőségeit járja körül, az ikonográfiai sajátosságok, a templom terében való elhelyezés, illetve más képtémákkal és templomi berendezésekkel való összefüggések mellett a történeti-vallásos háttér tanulmányozásából adódó megfontolásokat is figyelembe véve.

A kutató a Közép-európai Egyetem Középkortudományi Tanszékének doktorandája.

Elérhetősége: konyaanna@gmail.com

Magyaróvári Fanni Izabella

Visszatérő motívumok Györgyi Dénes építészetében a két világháború között

Györgyi Dénes (1886–1961) mint kiváló építész és tanár írta be magát az építészet történetébe. Életműve a magyar építészet egyik legizgalmasabb korszakán, a huszadik század első felén ível át. A századelőn kezdte pályáját, majd az ötvenes évek végéig alkotott. Számos építészeti műfajban és stílusban mutatta meg tehetségét. A két világháború közötti időszak már az érett alkotói periódusának tekinthető. Ebben a két évtizedben több vilákiállítás pavilont is tervezett (Barcelona, 1929 (Menyhért Miklóssal); Brüsszel, 1935; Párizs, 1937), amelyek kiemelkedő nemzetközi sikereket értek el. Emellett két múzeum (Debrecen, Déri Múzeum; Keszthely, Balatoni Múzeum) és számos egyéb figyelemreméltó épület fűződik nevéhez. Azonban hiába különböző jellegű épületek kötődnek hozzá, mindegyik jellegzetesen magán viseli Györgyi Dénes egyediségét, elsősorban a visszaköszönő finom részletek és motívumok miatt. Ezek a jellegzetességek nem feltétlenül csak Györgyi építészetére jellemzőek, hanem jól lefestik a két világháború közötti magyar építészet sokszínűségét is.

A kutató MMA ösztöndíjas kutató a Magyar Építészeti Múzeumnál.

Elérhetősége: fannalka91@gmail.com

Megyesi Alexandra

Csete Ildikó textilművész és az 1960/70-es évek finn iparművészete

Szaktervezésemben elsősorban Csete Ildikó textilművész 1960/70-es évekbeli munkásságával foglalkozom. A korszak magyar formatervezéséről elenyésző a szakirodalom, ezáltal Csete Ildikó életműve ez idáig feldolgozatlan. Megvizsgáltam milyen motívumkészlettel dolgozott ebben az időszakban, továbbá a minták rendszerezésén keresztül bemutattam életművének e szakaszát, művészetét pedig a népművészet–iparművészet–design összefüggésében értelmeztem. Munkámban hangsúlyosan szerepelnek – a korszak tendenciái mellett – a személyes vonzalmak és döntések. Továbbá bemutatásra kerül az 1960/70-es évek finn iparművészete, mivel az iparművészet és design kapcsolatában a népi hagyományok (mint hazánkban is) hangsúlyos szerephez jutottak. Azonban, amíg a finnek nem álltak meg a művészi igényű iparművészeti alkotásoknál, és sikeresen integrálták a népi motívumokat a sorozatgyártott mindennapi használati tárgyak esetében is, addig Magyarországon az effajta design szemléletű gondolkodás még váratott magára. E jelenség kapcsán kitérek arra a kérdésre, hogy Csete Ildikó iparművésznek vagy inkább designernek tekinthető-e, esetleg átmenetet képez a kettő között. Kutatásom alapja elsősorban az adott művek megtekintése és összegyűjtése, valamint a személyes kapcsolatfelvétel és interjú készítése az alkotóval. A finn és magyar iparművészet megismerésekor főként a szakirodalomra támaszkodtam.

A kutató a budapesti Károli Gáspár Református Egyetemen végzett szabadbölcész.

Elérhetősége: megyesialexandra93@gmail.com

Mezei Emese

A világi aggodalmaktól a mennyei szemlélődésig – A későközépkori devóciós gyakorlat és tárgyai

A Madonna dei Miracoli ex voto múzeum (Lonigo) 15. század végéről való táblaképe [Lonigo, Veneto tartomány, tempera fatáblán, 27,7×36,3 cm (a kerettel együtt)] családi drámát mutat be. Egy itáliai város tere tárul elénk, ahol egy szőke, göndör hajú és pirosposzsgás arcú kisfiú ül anyja ölében, annak nyakába kapaszkodva, biztonságot keresve és segítséget remélve tőle. Kétségbeesett tekintetét az anya arckifejezése is visszatükrözi. Az apa mögöttük áll, lenéz fiára és nemcsak rémült arca, de a kézmozdulat is kifejezi aggodalmát, ijedtségét. A félelem oka egyértelmű. A gyermek nyakából vér csepeg, kezében pedig vérrel áztatott méretes ollót látunk. Az apa gondoskodik gyermekéről, átveszi a fiút, aki még mindig két kezében tartja az éles szerszámot és egy másik anyához, a csodálatos módon a téren megjelenő (Lonigo-i) Szűz Máriához fordul segítségért, s elé térdepelve emeli hozzá fiát. A Madonna egy egyszerű emelvényen ül, ölében tartva a gyermek Krisztust. Jézus megáldja a kisfiút, s ebből tudjuk, hogy a Madonnától kért közbenjárás célt ért, a gyermek élete megmenekült.

A fogadalmi táblaképeken leggyakrabban otthoni ima közben látjuk a segítségért hálát adó személyeket, főként egész családokat. E színes kis jelenetek a csodatételeket helyezik középpontba, kifejezve a szentek közelségét és elérhetőségét. Az ex voto képek már önmagukban is izgalmas képi forrásai a középkori vallásosságnak, azonban jelen esetben a fenti kép hatására – a hiányzó otthoni környezet és minden vallási tárgy megjelenítésének mellőzése okán! – a következő kérdések fogalmazódnak meg: milyen művészettörténeti módszerek által is értékelhető tárgyak segítettek a laikusok hitéletét? Milyen, az ájtatosságot segítő tárgyak veszik körül a középkori embert otthonában? Az előadásban ezen kérdésekre keresem a választ.

A kutató a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandája.

Elérhetősége: mezeiemesezs@gmail.com

Molnár Gyöngy

Mátyásföld – Egy külvárosi villatelep első évtizedei

Budapesti villanegyedre gondolva sokaknak az Andrássy út, a Svábhegy vagy a Rózsadomb jut először eszébe. Ezek a főváros legismertebb villasorai, azonban a XVI. kerület zöldövezetében megbújik egy kevésbé ismert, azonban annál inkább kiemelendő villanegyed: Mátyásföld. Mátyásföldet 1887-ben alapították Budapestnek akkor még csak a keleti agglomerációjához tartozó Cinkota határában. Megalapításának körülményeit mindenhol legendaszerűen írják le, azonban alapítója inkább volt jó üzletember, mintsem mesebeli lény. Felismerte a korszakra jellemző életmódváltást és üzleti lehetőséget keresett benne. Ekkoriban vált divattá, hogy aki tehetett, a városon kívül eső zöldterületen, de még a központtól elérhető távolságon belül maradván második, reprezentatív otthont teremtett magának. A város külső részein egyre több nyaraló- és villatelep jelent meg, és e célból jött létre Mátyásföld is. Kutatásom központi kérdése, hogy miként épült ki a főváros agglomerációjában megalapított Mátyásföld, és hogyan tudott Budapest városfejlődésébe és lakóinak életébe illeszkedni. Egyedi földrajzi és közigazgatási helyzetén túl, a villatelepet irányító Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesületének a telep fejlődésében vállalt szerepe és szabályozási rendszere is bemutatásra kerül. További vizsgálat tárgya, hogy az itt lakók hogyan kívánták magukat és a villatelepet reprezentálni. Mindezidáig nem született Mátyásföldről mélyreható urbanisztikai és társadalomtörténeti elemzés. Kutatásom célja ezt a hiányt pótolni, válaszolni a felvetett kérdésekre és alapul szolgálni további villanegyedeket érintő kutatásoknak. Céлом, hogy Mátyásföld ne egy elfeledett része legyen a városnak, hanem ugyanúgy említésre méltóvá váljon, mint ahogyan Budapest más villatelepei.

A kutató a Magyar Kastélyprogram Kft. művészettörténész munkatársa.

Elérhetősége: gyongy.molnar91@gmail.com

N. Kis Tímea

Orosz czerkótól a tiszta architektúráig – Az egri főszékesegyház építéstörténete a tervvariációk tükrében

Az egri bazilika első, Pyrker János László egri érsek által megrendelt terveit Packh János készítette. Úgy tűnik, a korábbi szakirodalmi vélekedésekkel ellentétben e variáns legalább 1830 márciusáig a főpap által elfogadott és megvalósításra szánt kizárólagos verzió volt, melyet csupán az év második felében váltott ki a Hild József által készített tervezet. Hild tervein legalább három komolyabb módosítás történt, míg a ma is látható épület elkészült; ezen variációk szöveges és képi dokumentumai eddig részben ismeretlenek voltak a kutatók előtt. Az új bazilika terveiről és építésének részleteiről számos külföldi periodika is tudósított, ezekből olyan plusz információkat ismerhetünk meg, mint az épület belső tereinek szöveges és képi bemutatása, Josef Danhauser új főoltárképének bécsi fogadtatása vagy a bazilika belső terei Ludwig Moralt általi kifestésének terve. Az új dokumentumok fényében továbbra is kérdés, hogy Pyrker állított-e össze olyan részletességű elvi tervezetet az új bazilikára vonatkozóan, mint a Grossmann és a Zillack-féle korábbi székesegyház-terveket készítő Eszterházy Károly, azonban a Packh és a Hild-féle tervek összevetésével néhány erre vonatkozó következtetést így is levonhatunk.

A kutató a zalaegerszegi Mindszenty József Múzeum és Zarándokközpont projektfelelőse.

Elérhetőség: kis.timea1@gmail.com

Németh Ádám

Félrelátott nagyság – A wiener-neudorfi Havas Boldogasszony-plébániatemplom recepciója a korabeli építészetben és a 20. századi művészettörténetben

Az 1777–1779 között épült wiener-neudorfi plébániatemplom ez idáig antikizáló főhomlokzata révén vonta magára a művészettörténeti kutatás figyelmét, s ez elsődlegesen a szerzőség és a stílusbeli besorolás problémájára összpontosított. A templom belső tere ugyanakkor olyan rendhagyó megoldásokat mutat, amelyek kérdéssé teszik a meglévő attribúciókat és kategorizálást, ezenfelül újabb támpontokat nyújt a templom korabeli hatására vonatkozóan. Így az architektúra szerves részét képező egyedi oltárépitmény másolatai kerültek Alsó-Ausztria, a váci egyházmegye és Migazzi Kristóf magyarországi és csehországi uradalmainak több templomába, emellett a neudorfi templom alaprajza és belseje köszön vissza a nagykőrösi plébániatemplomban, valamint módosításokkal Joseph Hardtmuth cseh- és morvaországi templomaiban (Česká Třebová, Rohle). Mindeközben a belső leginkább sajátosnak mondható, az atektonikusság felé mutató részletei – mint amilyen a párkányzatnak a függőkupola alatti elhagyása vagy a golyvázás következetes mellőzése a sarkokban – nem találtak visszhangra a korabeli építészetben, amely pont ekkor az erőteljesebb tektonikusság irányába mozdult el.

A kutató budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem doktorandusza.

Elérhetősége: adamnem@gmail.com

Pallag Márta

„Strigonia capta 1595” – Esztergom 1595-ös visszafoglalásának történeti emlékérméi

A tizenötéves háborúban a császári fősereg egyik legjelentősebb fegyverténye Esztergom visszafoglalása volt. A Kara Ali bég vezette védők 1595. szeptember 2-án adták át a várat. A hadi siker emlékét megörökítő érmek és csegelyek a II. Rudolf császár udvari művészetéhez kapcsolódó késő-reneszánsz és manierista éremművészetünk kiemelkedő darabjai. Az előadás célja az eseményhez konkrétan kapcsolódó darabok bemutatása mellett az uralkodó személyéhez illetve környezetéhez köthető korabeli éremművészet elemzése. A témára vonatkozóan a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtára olyan kiemelkedő darabokkal büszkélkedhet, mint az itáliai Antonio Abondio több éremtípusa, vagy a kor egyik legkiválóbb, utrechti születésű aranyművesének, Paulus van Vianen unikális érme.

A kutató a Magyar Nemzeti Múzeum, Éremtár megbízott munkatársa.

Elérhetősége: pallagmarta@yahoo.com

Pintér Bálint

Ybl Miklós és a szombathelyi Bagolyvár?

Az ismeretlen építész által az 1840-es években tervezett szombathelyi romantikus kastélyal, a Bagolyvárral 2015-ben – a BA szakdolgozatom kapcsán – kezdtem el foglalkozni. Sisa József 1996-os tanulmányán kívül nem született építészettörténeti szempontból jelentős publikáció a kastélyról. Kutatásaim során a hangsúlyt az épületen alkalmazott sajátos terrakotta ornamentikák stíluskapcsolataira helyeztem. Magyarországon a 19. század első felében meglehetősen ritka a terrakotta elemek használata az épülethomlokzatokon, a Bagolyvárral rokon díszítmények egyedül Ybl Miklós 1845 és 1860 között tervezett világi és egyházi épületein találhatóak meg. A szombathelyi épület egyik kerámia, szőlőinda díszítésű domborművének a pontos mására lehetünk figyelmesek Ybl Miklós későbbi, 1860-ban tervezett nagycenki plébániatemplomának a bejárata fölött. A konferencián a lehetséges külföldi hatásokat szem előtt tartva szeretném bemutatni ezen hasonlóságokat, amik egyfelől közelebb vihetnek a szombathelyi épület attribúciós kérdéséhez, másrészt pedig újabb adatokkal szolgálhatnak Ybl Miklós korai munkásságában felbukkanó terrakottákkal kapcsolatban.

A kutató a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem mesterszakos hallgatója.

Elérhetősége: pinter.balint@indamail.hu

Sabo Katalin

Kutassy János passiócímere – Az esztergomi érsek reprezentációja a 16. században

Az Esztergomi Főszékesegyházi Kincstárban őrzött Kutassy-címer a magyarországi műtárgyak egy eddig feldolgozatlan darabja. A címerpajzs dedikációja pontos történelmi képet ad a tárgy keletkezésével kapcsolatban: Thurzó Szaniszló szepesi püspök ajándékozta Kutassy János esztergomi érseknek, székfoglalója alkalmából, 1597-ben. Az aranyfonalakkal és gyöngyökkel díszített szövetplasztikán együttesen jelennek meg a passió szimbólumai és a püspöki jelvények, mindezek feliratokkal és profánabb jellegű elemekkel egészülnek ki. Egy olyan bonyolult heraldikai művel állunk szemben, amely tágabb környezetében is ritka, különleges emléke a főpapi címek korabeli értelmezésének, és azoknak a reprezentációs formáknak, amelyek e címekhez tartoztak. Előadásomban arra vállalkozom, hogy ismertessem Kutassy János passiócímerét, illetve kísérletet teszek arra, hogy annak ikonográfiai programját értelmezzem.

A kutató az MTA-ELTE Thesaurus Medievalis Kutatócsoport tudományos asszisztense.

Elérhetősége: sabokatalin1@gmail.com

Salamon–Csető Georgina

Átmenni a tű fokán – Az Ars moriendi hatásának vizuális lenyomata egy 1600 körüli flamand csendéleten

Előadásomban egy a Szépművészeti Múzeumban őrzött 1600 körüli flamand csendélet kapcsán vizsgálom a késő-középkori Ars moriendi illusztrációinak a földi gazdagság és a rossz halál allegorikus ábrázolására gyakorolt hatását. A korban sokat másolt kompozíció előterében az evilági kincsekkel roskadásig megrakott asztal, a háttérben pedig a fősvény halálának jelenete látható, és a formai sajátosságok alapján a képtípus illetve a vizsgált festmény is a 16. század végi – 17. század eleji Antwerpen kultúrájához kötődik. A kompozíció keresettség, a képstruktúra sajátos játéka, illetve a háttéri jelenet értelmezése rávilágít arra, hogy a 16. században újra felfedezett Ars moriendi hatása tisztán kimutatható a vizsgált csendélet képi motívumaiban. A korszak és a terület politikai, gazdasági, vallási és kulturális szövedékébe elevenen beilleszkedő festmény előképeinek és ikonográfiájának elemzése pedig lehetőséget nyújt arra, hogy megértsük az 1600 körüli évtizedekben élt gazdag antwerpeni polgárok mindennapi vágyait és szorongásait, melyek életre hívták a flamand moralizáló csendélet műfaját.

A kutató a Szépművészeti Múzeum muzeológusa.

Elérhetősége: georgina.cseto@szepmuveszeti.hu

Sebestyén Ágnes Anna

Információtartalom a Tér és Forma folyóiratban – Bierbauer Virgil szerkesztői tevékenysége nemzetközi kapcsolatrendszeré és külföldi utazásai tükrében

A modern építészet nemzetközi terjedését a két világháború között alapjaiban határozta meg a fotográfia, a média – különösen az építészeti szaksajtó –, valamint az építészek nemzetközi kapcsolati hálója. A fotó mint kommunikációs eszköz kulcsszerepet töltött be az információáramlásban és lehetővé tette a gyors ismeretszerzést az építészet legújabb eredményeiről. A két világháború közötti Magyarországon a *Tér és Forma* című építészeti folyóirat reagált a leggyorsabban a legfrissebb nemzetközi fejleményekre köszönhetően a szerkesztő, Bierbauer (Borbíró) Virgil (1893–1956) kiterjedt és folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolatrendszerének, a külföldi szaksajtóban való tájékozottságának és rendszeres utazásainak. Bierbauer kitartó munkájának köszönhetően a szaklap nem csupán a korabeli európai építészetről, hanem az amerikai és távol-keleti építőtevékenységről is tudósított. Előadásomban esettanulmányokon keresztül mutatom be a publikált tartalom háttérében zajló folyamatokat és azokat a Bierbauer szerkesztői munkáját meghatározó tapasztalatokat, amelyeket kollégáitól és utazásai során szerzett. Elemzésem fő forrása Bierbauer Virgil Magyar Építészeti Múzeumban őrzött nemzetközi levelezése.

A kutató a Magyar Építészeti Múzeum művészettörténész munkatársa.

Elérhetősége: agnes.sebestyen@gmail.com

Sidó Anna

A Brenner család képzőművészeti percepciója a századfordulón

Előadásomban a 19–20. század fordulóján létrejövő képzőművészeti alkotásokat, eseményeket a Szabadkán élő Brenner család befogadói oldaláról vizsgálom. A különböző családtagok, leginkább azonban a gyerek Csáth Géza (Brenner József) naplóiin, fotóin és rajzain keresztül mozaikszerűen állnak össze azok az események, múzeumi látogatások, olvasmányélmények vagy folyóirat tudósítások, amelyeken keresztül megtudható, hogy miként kerül egy család látóterébe a képzőművészet. Ezt tovább fűzve a vizsgált tárgyban számos más kérdésre is választ kaphatunk, így arra is, hogy milyen képzőművészeti alkotásokkal találkozott a család, illetve a befogadást milyen reflexiók, utóhatások kísérték. E szempontok mentén a képzőművészeti percepciónak egy sajátos, a társadalomtörténet és az antropológia területét is érintő vetülete fedezhető fel, melyben kitapintható az a folyamat, ahogyan egy középosztálybeli polgári család kapcsolatba került a kortárs képzőművészettel, mely által vizuális kultúrájuk, ízlésviláguk körvonalazhatóvá válik.

A kutató a Petőfi Irodalmi Múzeum muzeológusa.

Elérhetősége: sidanna4@gmail.com

Somogyvári Virág

Későközépkori csontnyergék – Egy különleges műtárgy-együttes a legújabb kutatások tükrében

A későközépkori csontlapokkal díszített dísznyergék különlegességük ellenére kevésbé ismertek a hazai és nemzetközi művészettörténeti szakirodalomban. A zömében 15. század elején, Közép-Európában készült csontnyergék a világ különböző múzeumaiban találhatóak meg, többek között Bécsben, Berlinben, Firenzében, Londonban és New York-ban. A 33 darabból álló különleges műtárgy-együttes kapcsán számos kérdés, probléma merül fel, melyeknek nagy része az írásos források hiányában mai napig vitatott: többek között pontos készítési helyük és idejük, funkciójuk, komplex ikonográfiai programjuk stb. Előadásomban a nyergekkel kapcsolatos fő problémákat tekintem át, valamint az elmúlt évek során végzett kutatásaim eredményeit mutatom be: elsősorban a nyergék komplex ikonográfiájának és feliratainak értelmezési lehetőségeire, irodalmi gyökereire illetve párhuzamaira, valamint a nyergék lehetséges eredeti funkciójára és a későközépkori társadalomban betöltött szerepére koncentrálni.

A kutató az MTA Művészettörténeti Intézet tudományos segédmunkatársa.

Elérhetősége: simigvirag@gmail.com

Suba Zoltán

Az első impressziók és törekvések – Molnár C. Pál néhány itáliai vázlatrajza és azok megvalósítása

Előadásom során Molnár C. Pál olaszországi tartózkodásának első benyomásait megörökítő vázlatrajzokat mutatok be. A művész legsikeresebbnek tartott, 1930-as évekbeli korszakából többnyire csak a kész festményeket ismerjük, így fontosnak tartom a képek elkészültét megelőző vázlatok, részletek elemzését. Mi keltette fel az érdeklődését? Utazásai során milyen tájrészleteket tartott érdemesnek lejegyzésre? Ezek a kérdések és megválaszolásukra tett kísérletek talán közelebb vihetnek a művész nevezett korszakában készült munkák sikereinek megértéséhez. De nem csak természeti képződmények, tájelemek képezik a vizsgálat tárgyát: itáliai tartózkodása során több múzeumban járt, lelkes érdeklődéssel kereste fel az antik és reneszánsz művészeti emlékeket, és élményeiről levelezéseiben is számot adott. A sok esetben felhasznált reneszánsz kompozíciós elemeket egyéni látásmódjával, színkezelésével ötvözte, s így vállhatott a korszak méltán ünnepezt művészevé.

A kutató a Magyar Nemzeti Galéria Grafikai Osztályának segédmuzeológusa.

Elérhetősége: zoltan.suba@szepmuveszeti.hu

Szathmári Edina

Marthy Pál marosvásárhelyi lakóháza

Marosvásárhely szecessziós arculatának megteremtésében a Budapestről érkezett szakemberek, illetve a városlakó fiatalok budapesti tanintézményekben tett látogatása nagyban hozzájárult. Átalluk kerülhetett a város kevés épületére a téglaszalag mint homlokzatzdíszítő elem. Ezek közé tartozik az 1906-ban épített Marthy Pál Klastrom utca (ma Mihai Viteazul) 16. szám alatti otthona is. Kutatásom célja felfedni a ház építéstörténetét, analógiát építve más hasonló homlokzatkialakítású épületekkel, valamint fölvázolni Marthy Pál tevékenységét, ezáltal kiemelve az érdemtelen felejtésből.

Az épület egyedisége külső és belső szecessziós egységében is áll, amely által az épület az összművészeti alkotás szerényebb példájának nevezhető.

A kutató a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem hallgatója.

Elérhetősége: edinaszathmari@gmail.com

Szóke Balázs

Középkori és koraiújkorai építészeti fragmentumok digitális felmérése

Az ásások és helyreállítások során előkerült kőfaragványok, építészeti tagozatok sorsa művészeti emlékeink között talán a leginkább hányattatott. A műemlékekben berendezett kőtárak helyzete rendkívül bizonytalan, az egykor tudományos igénnyel összeállított kiállítások idővel szétszóródnak, a kiállítótereket vendéglátóipari vagy raktározási célra hasznosítják. A kőanyag feldolgozása a Lapidarium Hungaricum sorozat keretében vontatottan halad. A kötetekben döntő többségében írásos adatok kaptak helyet, felmérési rajz, vagy fotó ritkán szerepel.

Az utóbbi években több kutatási projektben készítettünk digitális felméréseket erről a tárgycsoportról. A lézerskenneres és a foto3D típusú felmérések adataiból CAD formátumú modelleket hoztunk létre, amelyek mérnöki modellező programokban közvetlenül felhasználhatók. Ezekből a digitális állományokból mérhető 3D PDF formátum készíthető, amely már bárki számára felhasználható. A módszer lehetőséget teremtene az emlékcsoport jelenlegi állagának rögzítésére és kutathatóvá tételére.

A kutató a Pécsi Tudományegyetemen végzett művészettörténész.

Elérhetősége: szokebalazs74kice@gmail.com

Tóth Gödri Iringó

Művészet és/ vagy propaganda a Dolgozó nő címlapjain

Kutatásom tárgyát az 1945 és 1989 között megjelenő romániai magyar női havilap, a Kolozsváron kiadott *Dolgozó nő* címlapjai, illetve ezek művészettörténeti és társadalomtörténeti szempontból történő vizsgálata jelentette. A grafikai és fotográfiai alkotásokat a kontextussal együtt, a történelmi háttérrel, a cenzúra befolyását is figyelembe véve elemeztem. Igyekeztem választ keresni olyan kérdésekre, hogy képek megalkotásánál, kiválasztásánál milyen mértékben szenteltek figyelmet művészi szempontoknak, hogy a propaganda volt-e az elsődleges cél, egy adott nőkép elterjesztése vagy esztétikai szempontok is közrejátszottak, esetleg a főszerkesztők személyisége éreztette-e befolyását. Figyelmet fordítottam arra is, hogy a kezdeti grafikáktól hogyan jutottak el portréfotókig, hogy a folyóirat 1945-től 1989 végéig tartó történetében, a „nemzetközi divatot” vagy épp a szocialista mintákat követve, hogyan alakult a hetilap címlapjainak, címlap-illusztrációinak stílusa és jellege. A *Dolgozó nő* címlapjai jól szemléltetik a sajtófotónak mint műfajnak a jellegzetességeit a totalitárius rendszerekben, illetve azt is, hogy azokban a pillanatokban, amikor egy kis enyhülés tapasztalható és nem kell központi szabályokat követni, akár a nyugati sajtófotók sorába illeszkedő igényes alkotások, friss szellemiségű fotók is születnek. Ezek a címlapok egy kor lenyomatai, egy olyan magazint képviselnek, mely az egész rendszerben egyensúlyozott a központi szabályok és a „kis kapuk” megkeresése között.

A kutató a Filmtett Egyesület szerkesztője és kutatója.

Elérhetősége: tgiringo@yahoo.com

Újvári Dorottya

„Sebtapasz” és kiállítás – Veress Ferenc Kolozsvárról készített fényképeinek mai felhasználása

Veress Ferenc a fényképezés kezdeti szakaszának fontos alakja. Feltalálóként is számon tartják, de ő nyitotta meg Erdély első fényképészműtermét és magyar nyelvű szaklapot is kiadott. A kolozsváriak számára mégis inkább ő az ismerős-ismeretlen: fényképeivel tele a város, üres épületeket, kirakatokat eltakaró plakátokon – „sebtapaszokon” – tűnnek fel több mint 100 éves városképei. Az Erdélyi Történeti Múzeum pedig 2017. augusztus és szeptember között megrendezett időszaki kiállítása a fényképész műtermében készült portréiból mutat be egy válogatást. Úgy tűnik, elkezdődött az emlékezés, a kérdés csupán az, hogy képei milyen formában lesznek értelmezve: a nosztalgia, vagy egy tárgyközpontúbb meglátás kerül előtérbe? Előadásomban ezt szeretném körüljárni, valamint azt, hogy Veress fényképei milyen módon határozzák meg még mindig a város vizuális arculatát, és hogyan használják fel ezeket publikus terekben.

A kutató a Korzo Egyesület munkatársa és a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandája.

Elérhetősége: doriuj@gmail.com

Velle-Varga Orsolya

Töreky Ferenc alkalmazott grafikái

Töreky Ferenc (1922–2016) a 20. század egyik igen színes és termékeny alkotóegyénisége volt. Tevékenykedett festőként, illusztrátorként, egyetemi tanárként, készített üvegfestményeket és alkotott az alkalmazott grafika csaknem mindegyik területén a plakátoktól, az étlapokon keresztül a teljes arculati tervekig. Jelen előadás a művész ezen sokszínűségét igyekszik bemutatni, különös tekintettel a tervezőgrafika területére, aminek apropóját a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban 2016-ban megrendezett kiállítása adja. A tárlaton több mint 100 munkán keresztül kíséreltük meg bemutatni nem csupán Töreky Ferenc munkásságának ezen szegletét, hanem az alkalmazott grafika fontosságát és a vizuális kultúránkban betöltött szerepét is.

A kutató a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum muzeológusa.

Elérhetősége: varga.orsolya.mkvm@gmail.com

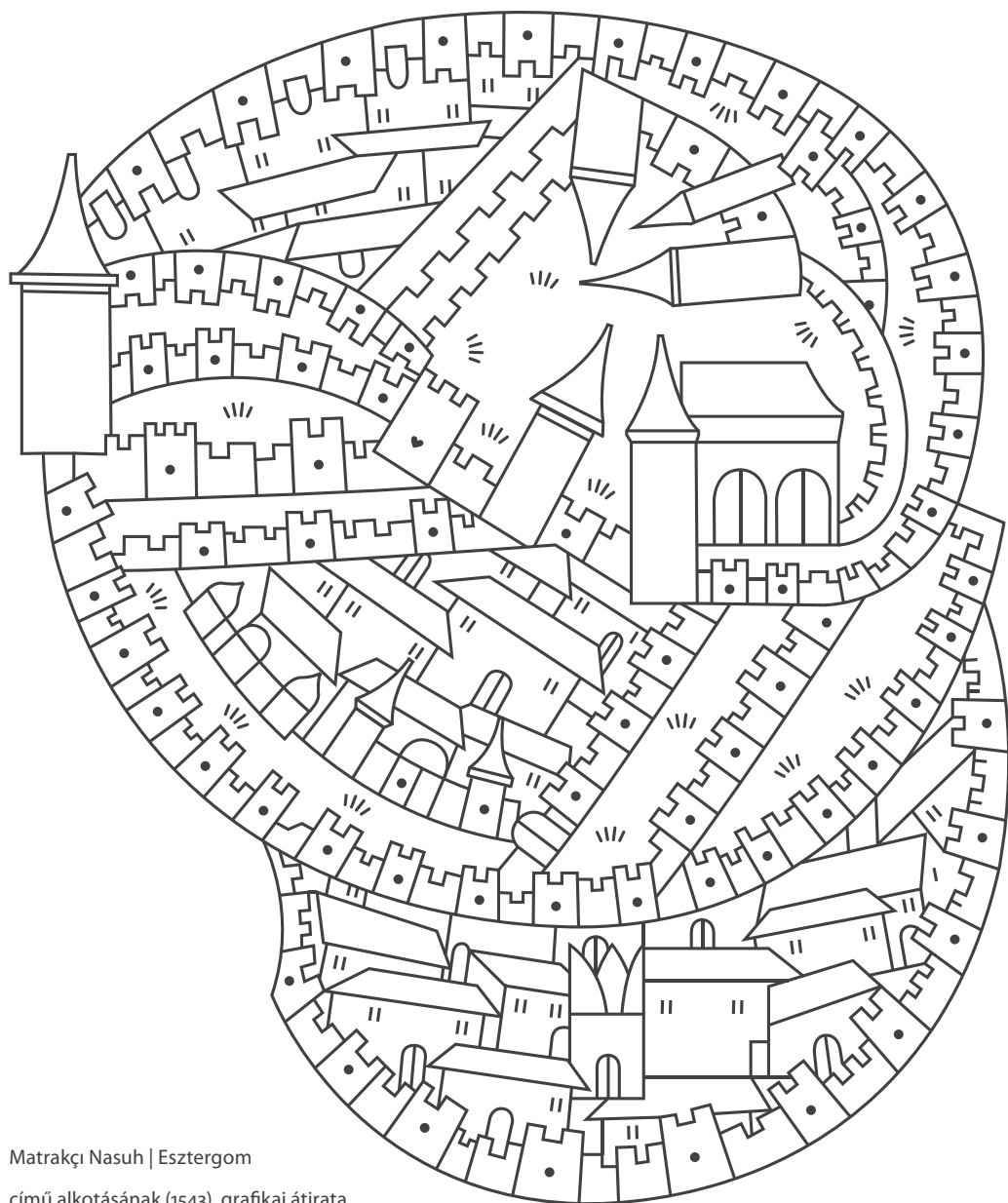

Színező

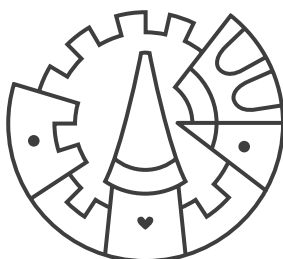
Matrakçı Nasuh | Esztergom
című alkotásának (1543) grafikai átirata

Szerkesztők

Mezei Emese és ———
Sebestyén Ágnes Anna

Grafikus

————— Kakuk Barbara

Kapcsolat

Mezei Emese

+36 30 266 9028 _____

Kelecsényi Kristóf Zoltán

_____ +36 20 969 2212

www.centrart.hu

PÁZMÁNY PÉTER
KATOLIKUS EGYETEM

Nemzeti Kulturális Alap

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
Balassa Bálint Múzeuma

KERESZTÉNY MÚZEUM
ESZTERGOM

MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM
ESZTERGOMI
VÁRMÚZEUMA

ENTZ GÉZA
MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI
ALAPÍTVÁNY

